

Latviešu ērģeļmūzika • Latvian Organ Music

Ligita Sneibe

Rīgas Doma "Walcker" ērģeles • Walcker Organ at Riga Cathedral

Latviešu komponistu ērģeļmūzikā valdošās krāsas, tēlus, ritmus un temperamentus, protams, ir rosinājis unikālais Rīgas Doma instruments, kuru būvējusi ērģelfirma "E. F. Walcker&Co". Tobrīd – 1884. gadā – šīs ērģeles tika uzskatītas par lielākajām pasaulē: četri manuāli, 126 reģistri, 6714 visdažādākos tembros skanošas stabules. Bet šodien tās pasaulē atpazīst un vērtē kā brīnišķīgu vācu romantiskās ērģeļbūves stila vēsturisku paraugu.

Par spīti tam, ka šīs ērģeles nav aprīkotas ar modernām palīgierīcēm reģistru pārslēgšanai, tādējādi no ērģelnieka paģērot prasmīgu reģistrēšanas mākslu un no asistenta izveicību un nereti pat intensīvu fizisko slodzi, to tembrālais krāšņums un dinamiskā jauda ir īsti iederīga mūsdienīgam skaņurakstam. Arī tas, ka pie šīm ērģelēm ir skolojušās nu jau vairākas koncertērģelnieku paaudzes, domājams, stimulējis radošam darbam jo daudzus latviešu komponistus. Viņi vienmēr varējuši rēķināties ar ļoti atsaucīgu kolēģu – ērģelnieku plejādi, kas nav lieguši palīdzīgu roku un padomu gan konsultējot, gan ērģeļmūziku iestudējot un atskaņojot. Nelielu daļu šī kopdarba rezultāta varam dzirdēt arī Līgitas Sneibes ieskaņotajā diskā, kurā satiekas dažādas latviešu komponistu paaudzes, dažādi rokraksti, dažādi pasaules redzējumi.

The colors, characters, rhythms, and temperaments that dominate Latvian organ music have been inspired, of course, by the unique instrument in the Riga Cathedral made by E. F. Walcker & Co. When it was constructed, in 1884, the organ was considered the largest in the world: four manuals, 126 registers, and 6,714 pipes with various timbres. Today, the instrument is internationally renowned as a brilliant example of the German Romantic style of organ building.

Though the cathedral's organ is not equipped with modern devices for switching registers—thus demanding, from the organist, great skill in the fine art of registration and, from his assistant, dexterity and intense physical exertion—the instrument's timbral brilliance and dynamic volume are ideally suited for contemporary music. What is more, several generations of concert organists have trained on the instrument, which has stimulated the creativity of many Latvian composers. These organists have always lent a helping hand and advice to composers, both in consultations and when performing their music. The result of this collaborative effort can be heard in Ligita Sneibe's disc, which brings together different generations of Latvian composers, diverse musical styles, and various worldviews.

Indra Riše (1961) kompozīciju studējusi Latvijas Mūzikas akadēmijā (1990, Pētera Plakida klase) un Karaliskajā Dānijas Mūzikas akadēmijā (1996, Nilsa Rosinga-Skova (Niels Rosing-Schow) kompozīcijas klase un Ivara Frounberga (Ivar Frounberg) elektroakustiskās mūzikas klase).

Ligita Sneibe ir pirmatskaņojusi trīs no kopskaitā četriem Indras Rišes ērģeldarbiem un zina teikt: "Indras Rišes mūzikā var mesties kā atvarā – kā tādā mežonīgā, nekontrolējamā, bet arī labi organizētā straumē." Savukārt mūzikas kritiķi nereti norādījuši uz ļoti dabisku tipiski latvisku tēlu un noskaņu saplūsmi ar internacionāli modernistiskām tendencēm. Tāpat raksturīga viņas rokraksta iezīme ir grodā forma, dzidrā instrumentācija, tāpat – humora uzplaisnījumi.

Uguns rituāls seno baltu ciltīs parasti notika četras reizes gadā - vasaras un ziemas Saulgriežos, kā arī rudens un pavasara ekvinokcijas laikā, kad diena ar nakti ir vienādā garumā. Rudenī cilvēki pateicās par ražu, ziemā gremdējās pārdomās, sadedzināja visu negatīvo enerģiju, emocijas, slimības, pavasarī attīrījās, lūdza veiksmi zemes darbos, vasarā pielūdza Sauli.

Svarīga Uguns rituāla sastāvdaļa ir aplī iešana. Aplim nav ne sākuma, ne beigu, tam nav ne laika, ne eksistences. Tas pieprasa būt šeit un tagad, lai mēs dalītos ar to un būtu vienoti mīlestībā un patiesībā.

Indra Riše

Ērģelmūzika: "Spektrs" (1989, 19'), "Attālumi" flautai un ērģelēm (1991, 8'30'), "Die Mittbewegung" ("Mijiedarbība") flautai un ērģelēm (1999, 15'), "Sonnenbeschiene" ("Saulas apmirdzētie", 2001, 14'), "Ogles pelnos" diviem čelliem un ērģelēm (2006, 10'), "Uguns rituāls" (2007, 16').

Indra Riše (1961) studied composition at the Latvian Academy of Music, graduating from Pēteris Plakidis's class in 1990, and the Royal Danish Academy of Music, where she graduated from Niels Rosing-Schow's composition class and Ivar Frounberg's electroacoustic music class in 1996.

Ligita Sneibe, who has premiered three of Indra Riše's four organ pieces, says: "You can throw yourself into Indra Riše's music as if it were a whirlpool, or a wild, uncontrollable, but well-organized current." Critics have pointed out that Riše naturally merges a typically Latvian character and atmosphere with international modernistic tendencies. Other signature traits in her musical style are a tightly twisted form, clear instrumentation, and bursts of humor.

Ancient Baltic tribes usually celebrated the Fire Ritual four times a year: on the summer and winter solstices, and during the autumn and spring equinoxes, when day and night were of equal length. In the fall, people expressed their thanks for the harvest; in the winter they sank deeply into thought and burned all their negative energy, emotions, and illnesses; in the spring they purified themselves and prayed for success in their farm work; and in the summer they worshiped the Sun. An important part of the Fire Ritual is to move in a circle. The circle has neither a beginning nor an end, neither time nor existence. It demands to be right here and right now, so we can share with it and be unified in love and truth.

Indra Riše

Organ music: *Spektrs* (Spectrum, 1989, 19'); *Attālumi* (Distances, 1991, 8'30) for flute and organ; *Die Mitbewegung* (Interactions, 1999, 15') for flute and organ; *Sonnenbeschiene* (Sunstruck, 2001, 14'); *Ogles pelnos* (Embers in the Ashes, 2006, 10') for two cellos and organ; *Uguns rituāls* (Fire Ritual, 2007, 16').

Imants Zemzaris (1951) studējis Latvijas Mūzikas akadēmijā prof. Ādolfā Skultes kompozīcijas klasē. Šķiet, visvairāk tieši "Lauka" askētiskā skaņuraksta dēļ Imants Zemzaris savulaik ieguva minimālista slavu. Tomēr viņa daiļrades pamatprincips ir – ik opusā meklēt atkal jaunas, idejai atbilstošas izpausmes formas, tieši tāpēc minimālisms kā princips viņa turpmākajā daiļradē nebūt nedominē. Imants Zemzaris ērģelēm komponējis vairākus darbus, kas pastāvīgi ir latviešu ērģelnieku repertuārā. "Lauks" (1986) ērģelēm ir daļa no skaņdarbu cikla ar vienojošu tematisko materiālu ("Balss" klarnetei, "Lauks" ērģelēm, "Jāņu diena" instrumentālam ansamblim). Šķiet, arī "Lauks" lieliski atbilst muzikologa Arnolda Klotiņa sniegtajam raksturojumam: "70. gadu otrajā pusē I. Zemzara mūzikas teksts kļūst pasvītroti vienkāršs, bet konteksts (...) poētiski un psiholoģiski piesātināts."

Kā vizuālais impulss te noderēja mūsu dzimtās zemes ainavu redzējumi un visvairāk lauks ar savu monumentālo lakonismu. Visa gada aprītes laikā (pēcsniega domīgumā, gaidošs, sazaļojis, pilnbriedā, atdodošs, dzeltējošs, tukšs) tas tomēr paliek nemainīgs. Dažos iepriekšējos darbos esmu pielietojis Jāņa Ivanova mūzikas alūzijas. Arī šajā darbā skan Meistara melosam tuva tēma.

Imants Zemzaris

Ērģelmūzika: "Lauks" (1984, 9'), "Pastorāles vasaras flautai" (1986, 15'), "Mežezers" (1992, 15'), "Trollis" flautai un ērģelēm (1995, 10'), "Zīļi zaļa Kurzeme" (1999, 8'), "Tīrelpurvs" (1999, 13'), "Gaidas un korālis" (1999, 6').

Imants Zemzaris (1951) studied in Professor Ādolfs Skulte's composition class at the Latvian Academy of Music. Due to the ascetic sound of his piece Lauks (Field) in particular, Zemzaris earned the reputation of a minimalist. Nevertheless, the basic principle of his creative work was to search for new forms of expression which conformed to the idea behind each piece. Precisely for this reason, minimalism as a principle does not dominate his subsequent work. Zemzaris composed several works for organ, which have become a permanent part of the Latvian organist's repertoire. Lauks (Field, 1986) for organ is part of a cycle of pieces with unifying thematic material: Balss (Voice) for clarinet; Lauks for organ; and Jāņu diena (Midsummer's Day) for instrumental ensemble. It seems that Lauks, too, perfectly corresponds to this description by musicologist Arnolds Klotiņš: "In the late 1970s, the text of Imants Zemzaris's music became markedly simple, but the context...became poetic and psychologically saturated."

Visions of our native country's landscapes and, most of all, country fields with their monumental laconicism served as a visual impulse for the piece. During the entire course of a year (thoughtful, expectant, budding, flourishing, giving back, yellowing, empty), a field remains unchanging. In a few previous works I've employed allusions to Jānis Ivanovs's music. Here, too, we hear a theme that is close to the Master's melodies.

Imants Zemzaris

Organ music: Lauks (Field, 1984, 9'); Pastorāles vasaras flautai (Pastorals for Summer Flute, 1986, 15'); Mežezers (Forest Lake, 1992, 15'); Trollis (The Troll, 1995, 10') for flute and organ; Zilji zaļa Kurzeme (Blue Green Kurzeme, 1999, 8'); Tīrelpurvs (Tirelpurvs Swamp, 1999, 13'); Gaidas un korālis (Anticipation and Chorale, 1999, 6').

Andris Dzenītis (1978) kompozīciju studējis Latvijas Mūzikas akadēmijā (Pētera Plakida klasē), Lietuvas Mūzikas akadēmijā (Osvalda Balakauska klasē), kā arī Vīnes Mūzikas un drāmas augstskolā pie Kurta Švercika. Iespējams, latviešu mūzikas vēsturē nepārspēts paliks Andra Dzeniņa ļoti agrais daiļrades "starts", ar Sonāti "Pamestie" jau 16 gadu vecumā uzvarot Latvijas Komponistu savienības skaņdarbu konkursā. Ja sākotnēji viņa mūzikas valoda bija ekspresīvi neoromantiska, elģiski ietonēta, tad vēlāk tajā jaušama 20. gadsimta modernisma estētikas un izteiksmes ietekme.

Skaņdarba "Sitivit anima mea" ("Mana dvēsele ir izslāpusi") idejā un formā iešifrēta vienīgi sajūta – alkas, tieksme pēc jēgpilna piepildījuma. Piepildījums – pārpasaulīga vēlme izlauzties ārpus ikdienas smaguma – enerģijas un prieka pilnas gaviles. Ērģeles ir varenākais no vienam cilvēkam spēlējamajiem instrumentiem. Spēks gan neslēpjas vien izmēros, apjomos un skaļumā. Šoreiz gribas būt dialogā ar sevi un klausītāju, dzirdot savu balsi simtgadīgas, garīgas pieredzes un tradīciju pilnas ēkas sienās.

Skaņdarbs veidots divos posmos. Pirmajā valda rečitējoši, temperatūrā, šaubās un pārliecībā kontrastējoši motīvu nogriežņi, kuros izbaudu reģistrācijas un krāsu bagātību. Otrajā posmā – varenas gaviles, tokātiski akordiska, mūžīgu prieku izdziedoša mūzika.

Andris Dzenītis

Ērģelmūzika: "La Remerciement" ("Pateicība", 1994, 20'), "Sitivit anima mea" (2005, 8').

Andris Dzenītis (1978) studied composition at the Latvian Academy of Music in Pēteris Plakidis's class, at the Lithuanian Academy of Music with Osvaldas Balakauskas, and at the University of Music and Performing Arts in Vienna with Kurt Schwertsik. Dzenītis began his career at a very young age: he won the Latvian Composers Union's composition competition when he was just sixteen, with the sonata *Pamestie* (*Deserted*). Initially, his musical language was expressively Neoromantic and elegiacally toned; later, it showed the influence of 20th-century modernist aesthetics and forms of expression.

The idea and form of the piece *Sitivit anima mea* (*My Soul is Thirsty*) is based only on a feeling: a desire and yearning for a meaningful fulfilment. Fulfilment means an otherworldly desire to break out from the weightiness of everyday life—a jubilation full of energy and joy. The organ is the mightiest of instruments that can be played by one person. But strength does not hide just in size, mass, and volume. This time, I wanted to have a dialogue with myself and the listener by hearing my voice within these centuries-old walls, so full of spiritual experience and traditions.

The piece consists of two stages. The first is ruled by segments of recitative motifs that are contrasting in temperature, doubt, and conviction; in them, I enjoy a wealth of registration and color. The second stage features majestic jubilation and toccata-like, chordal music that sings of eternal joy.

Andris Dzenītis

Organ music: *La Remerciement* (*Thanks*, 1994, 20'); *Sitivit anima mea* (*My Soul is Thirsty*, 2005, 8').

Maija Einfelde (1939) mācījies Jāņa Ivanova kompozīcijas klasē Latvijas Mūzikas akadēmijā. Daiļrades sākumposmā top galvenokārt ekspresīvi uzlādēti kameransambļi, savukārt deviņdesmitajos gados viņas intereses degpunktā nonāk kormūzika un top izsmalcināti, tehniski virtuozī opusi, kas ne tikai uzvar starptautiskos konkursos, bet arī nostiprinās pasaules vadošo koru repertuārā. Maijas Einfeldes attiecības ar ērģelēm var dēvēt par īpašām – viņas tēvs bijis ērģelbūvētājs, māte – baznīcas ērģelniece.

1995. gadā komponētā "Ave Maria" sākotnēji tapa versijā sieviešu korim un ērģelēm. Maija Einfelde uzsver, ka viņai vienmēr bijis grūti komentēt savu mūziku.

Tā ir kā vienkāršas lauku meitenes lūgšana baznīcā, kā pašlāvīga, sirsnīga bērna skats uz dzīvi, uz savu likteni.

Maija Einfelde

Ērģelmūzika: "Balāde" (1987, 12'), "Gloria" pikolo trompetei un ērģelēm (1987, 5'), "Trīs noktirnes" (1988, 10'), Sonāte vijolei un ērģelēm (1989, 16'), "Crucifixus" (1989), "Iz senseniem laikiem" (1992, 7'), "Trīs jūras dziesmas" (1994), "Ave Maria" (1994), "Sanctus" (1999).

Maija Einfelde (1939) studied in Jānis Ivanovs's composition class at the Latvian Academy of Music. Early in her career she composed expressively charged chamber music. But in the nineties she became interested in choral music, and created refined, technically virtuoso opuses that not only won several international competitions, but were also included in the repertoires of the world's leading choirs. Einfelde has a special relationship with the organ: her father was an organ builder and her mother was a church organist.

Her *Ave Maria*, composed in 1995, was originally created as a version for women's choir and organ. Emphasizing that she has always had a hard time commenting on her music, Einfelde had the following to say about *Ave Maria*:

It's like a simple country girl's prayer in church—a trusting, sincere child's view of life and her destiny.

Organ music: *Balāde* (Ballad, 1987, 12'); *Gloria for piccolo trumpet and organ* (1987, 5'); *Trīs noktirnes* (Three Nocturnes, 1988, 10'); *Sonata for Violin and Organ* (1989, 16'); *Crucifixus* (1989); *Iz sensenim laikiem* (From Ancient Times, 1992, 7'); *Trīs jūras dziesmas* (Three Sea Songs, 1994); *Ave Maria* (1994); *Sanctus* (1999).

Dzintra Kurme-Gedroica (1968) studējusi Latvijas Mūzikas akadēmijā Prof. Adolfa Skultes kompozīcijas klasē. Komponistes skaņdarbiem – kamerģimeļģitai, solodziesmām, ērģeļģimeļģitai – raksturīgas sabiezinātas un ekspresīvas harmoniskās krāsas, ostinato pielietojums, kas, kā norāda kritiķi, nereti atstāj maģisku buramvārdu iespaidu.

Skaņdarbā “Rašanās” biju nolēmusi izmēģināt roku minimālisma tehnikā. Mani fascinēja iespēja tikai no dažām skaņām izveidot veselu skaņu gleznu, taču vienlaikus sapratu, ka tad tā nebūs nekāda “rašanās”, jo rašanās brīnums nepakļaujas nekādiem rāmjiem... Ilgstoši manipulējot tikai ar četrām skaņām, lai arī dažādos ritmos un faktūrās, attīstība nonāca līdz dinamiskam “sprādzienam” un pārgāja jaunā - harmonijas rašanās – līmenī. Tādējādi minimālisma robeža tika pārkāpta, liekot saprast, ka īsta rašanās un radīšana nekādus ierobežojumus un rāmjus necieš. Tā pati sev nosaka katreiz citus rāmjus, kurus pārkāpjot paveras daudz citu apvāršņu ar jaunām robežām un iespējām...

Dzintra Kurme-Gedroica

Ērģeļģimeļģitai: “Uguns vēsts” (1999, 20’), “Prelūdija” (2001, 4’), “Sūpļa dziesma vējā” (2001, 7’), “Sikspārņa dzīres”, skerco klarnetei un ērģeļģim (2002, 8’), Prelūdija “Pa Duruflē pēdām” (2003, 4’), “Vīrs manis dzīvo zvaigznes”, cikls mecosoprānam, klarnetei un ērģeļģim (2003, 13’), “Rašanās” (2003, 6’20’), “Kontrasti” flautai un ērģeļģim (2004, 10’), cikls “Mākoņi” (2005, 23’), cikls “Dejas” (2007).

Dzintra Kurme-Gedroica (1968) studied in Professor Ādolfs Skulte's composition class at the Latvian Academy of Music. The composer's chamber music, solo songs, and organ music possess thickened and expressive harmonic colors, and feature the use of ostinato, which, critics have said, often leaves the impression of a magical incantation.

In the piece *Rašanās* (Creation), I wanted to try my hand at the minimalist technique. I was fascinated by the possibility of creating an entire sound painting from only a few sounds. At the same time, I understood that this wouldn't be a "creation," because the miracle of creation doesn't subject itself to any limiting frameworks... After manipulating only four sounds for a long time, though in various rhythms and textures, the development reached a dynamic "explosion" and ascended to a whole new level: the creation of harmony. In this way, the border of minimalism was crossed over, making me realize that true creation and creating doesn't stand for any frameworks or restrictions. It defines its own frameworks, which are different every time; when these are crossed, other horizons are revealed, with new borders and new possibilities.

Dzintra Kurme-Gedroica

Organ music: *Uguns vēsts* (Fire's Message, 1999, 20'); *Prelūdija* (Prelude, 2001, 4'); *Sūpļa dziesma vējā* (Lullaby in the Wind, 2001, 7'); *Sikspārņa dzīres* (A Bat's Celebration, 2002, 8'), a scherzo for clarinet and organ; the prelude *Pa Duruflē pēdām* (In the Footsteps of Durufle, 2003, 4'); *Vīrs manis dzīvo zvaigznes* (The Stars Live Above Me, 2003, 13'), a cycle for mezzo-soprano, clarinet, and organ; *Rašanās* (Creation, 2003, 6'20"); *Kontrasti* (Contrasts 2004, 10') for flute and organ; the cycle *Mākoņi* (Clouds, 2005, 23'); the cycle *Dejas* (Dances, 2007).

Pēteris Vasks (1946) ir starptautiski vispazīstamākais latviešu mūsdienu komponists jau kopš deviņdesmito gadu sākuma. Kompozīciju viņš studējis Latvijas mūzikas akadēmijā Valentīna Utkina klasē. Septiņdesmitajos, astoņdesmitajos gados Vasku iedvesmo poļu avangards – Ļutoslavskis, Pendereckis, tāpat arī Mesiāns, Keidžs, un viņa skaņdarbi izskan eksperimentāli, ekspresīvi. Vēlāk, sākot ar deviņdesmitajiem, Vaska daiļradē dominē postromantisks duālisms, tai pašā laikā tonāls, "jaunajai vienkāršībai" tipisks skaņuraksts. "Canto di forza" sakotnēji - versijā 12 čelliem - 2005.gadā atskaņoja Berlīnes Filharmoniku čellisti, bet jau gadu vēlāk pie Rīgas Doma ērģelēm – Tālvāldis Deksnis. Varētu teikt, ka Pētera Vaska ērģelmūzikas kontekstā tieši "Canto di forza" rezumē viņa konsekvento ceļu uz lielo vienkāršību.

Diatoniska kompozīcija – viendabīga. Tā sākas ar koncentrētu, sevi vērstu ievadošu epizodi. Skaņdarba centrālo daļu veidoju no diviem attīstības viļņiem. Pirmais, sasniedzot virsotni, pamazām noplok. Otrais vilnis aizved līdz himniskai kulminācijai – slavinājumam. Skanējuma intensitātei mazinoties, vēlreiz atskan ievada epizodes skaņu tēls. Atšķirībā no daudzām manām kompozīcijām, kuras izgaist klusumā, "Canto di forza" ("Spēka dziedājums") izskan pārliecības pilns – fortissimo dinamikā. Ticu – mūzika palīdz pasauli līdzsvarā noturēt.

Pēteris Vasks

Ērģelmūzika: "Cantus ad pacem", concerto per organo (1984, 15), "Musica seria" (1988, 16), "Te Deum" (1991, 13), "Viator" (2001, 15), "Canto di forza" (2006).

Pēteris Vasks (1946) is the most internationally renowned contemporary Latvian composer. He studied composition at the Latvian Academy of Music with Valentins Utkins. In the 1970s and 80s Vasks was inspired by the Polish avant-garde—composers such as Lutosławski and Penderecki—as well as the composers Messiaen and Cage, and his music sounded experimental and expressive. Later, beginning in the 1990s, Vasks's work was dominated by postromantic dualism and, at the same time, a sound typical of “new simplicity.” *Canto di forza* was originally performed in 2005, in a version for twelve cellos, by the cellists of the Berlin Philharmonic; a year later, the piece was performed on the Riga Cathedral organ by Tālivaldis Deksnis. One might say that, in the context of Vasks's organ music, his piece *Canto di forza* summarizes his consistent path toward great simplicity.

A diatonic composition in a single movement. It begins with a concentrated, introverted introductory episode. The central part of the piece is composed of two waves of development. The first, after reaching the climax, gradually abates. The second wave leads to a hymnic culmination—a panegyric. As the intensity of the sound decreases, the musical theme of the introductory episode returns. Unlike many of my other compositions, which vanish into silence, *Canto di forza* (*Canto of Strength*) resounds full of conviction—in the fortissimo dynamic. I believe that music helps the world retain its balance.

Pēteris Vasks

Organ music: *Cantus ad pacem*, a concerto for organ (1984, 15'); *Musica seria* (1988, 16'); *Te Deum* (1991, 13'); *Viatore* (2001, 15'); *Canto di forza* (2006).

Pirms pievērsties ērģeļspēlei, **Ligita Sneibe** (1962) mācījās Valentīna Utkina un Ģederta Ramaņa ērģeļklasē Latvijas Mūzikas akadēmijā.

“Viderunt omnes” komponēts pēc Latvijas Radio pasūtījuma Eiropas Raidorganizāciju savienības Tūkstošgades projektam. Tā ietvaros daudzu pasaules valstu komponisti radīja skaņdarbus, iedvesmojoties no senākā polifonās mūzikas pieraksta – Perotina organuma “Viderunt omnes”. Pirmā šī Ligitas Sneibes darba redakcija tapa 1999. gadā, otrā – 2005.gadā. 2000.gadā opuss pašas komponistes sniegunā izskanēja Eiroradio ēterā, bet pāris gadus vēlāk – Parīzes Dievmātes katedrālē, kur, iespējams, “oriģināls” skanēja vēl 12. gadsimta nogalē.

Visi zina, ka mūsu ēra aizsākusies Jēzus Kristus dzimšanas zīmē.

Gadu mija, gadsimtu mija, tūkstošgades mija – tās dažādi ritmi mūžības plūdumā.

Kas vieno mūs vēsturisko atziņu, mūzikas un mākslas stilu nerimtā nomaiņā?

Visskaistākais mantojums (Ps.16).

Tam slava un gods!

Ligita Sneibe

Ērģelmūzika: “Saucēja balss” (1986, 7’30), “Ērikam” (1991, 10’30), “Valgi” čellam un ērģelēm (2003, 10’30), “Viderunt omnes” (1999/2005, 5’).

Before commencing organ studies, **Ligita Sneibe** (1962) graduated from Valentīns Utkins and Gederts Ramanis's composition class at the Latvian Academy of Music.

Viderunt omnes was commissioned by Latvian Radio for the European Broadcasting Union's Millennium Project. As part of the project, composers from all over the world created works inspired by the oldest polyphonic score, Pérotin's organum Viderunt omnes. The first version of Sneibe's piece was composed in 1999; the second, in 2005. In 2000, the opus was performed by the composer herself in a live Euroradio broadcast; a couple of years later, Sneibe played the piece at Notre Dame in Paris, where the "original" may have been performed in the late 12th century.

Everybody knows that our era began under the sign of Christ's birth. A new year, a new century, a new millennium—these are different rhythms in the flow of eternity.

What unites us in the unceasing flow of historical ideas and styles of music and art.

'A goodly heritage' (Psalm 16).

Honor and Glory unto Him!

Ligita Sneibe

Organ music: Saucēja balss (Voice of the Herald, 1986, 7'30); Ērikam (To Ēriks , 1991, 10'30); Valgi (Fetters, 2003, 10'30) for cello and organ; Viderunt omnes (1999/2005, 5').

“Līgītas Sneībes spēlī raksturo gan pilnīga tehnīsko izteīksmes līdzekļu pārvaldīšana, gan neparastī dzīļa stīla izpratne. Vīņas frāzēšanas māksla izceļ lielās līnījas, tai pašā laikā nepazudējot mazā motīva vērtību. Vīņai piemīt maģīskis starojums un spēja piesaistīt publikas interesi tik pašsaprotami, kā to spēj tikai patiesī lieli mākslīnieki.”
(Hanss Hellstēns)

Ērģelniece pati saka: “Man patīk sadarboties ar laikabiedriem un atdzīvīnāt vīņu uzrakstīto. Tajā redzu maģīsku saistību ar pagātnes mūzīkas iestudēšanu: nekad nav gatavu koncepcīju, nekad nav “pareizā variānta”, biežas ir nošu pieraksta kļūdas, par kurām pēc 200 gadiem muzikologi varēs šķēpus lauzt... Man ir svarīgi izjust komponista personību un aizraukties līdz skaņdarba kodolam, izprast tā jēgu.”

Laikmetīgās mūzīkas jomā Līgīta savulaik īstenojusi latviešu komponistu portretu koncertsērīju Rīgas Domā, bet Vīsbījas Domā – pasaules komponistu ērģelmūzīkas koncertu Starptautiskās Laikmetīgās mūzīkas asociācijas rīkotājās Pasaules Mūzīkas dienās (ISCM World Music Days, 2009).

Līgīta Sneībe absolvējusi Latvījas Mūzīkas akadēmījas ērģeļu klasi (Pēteris Sīpolnieks, Vīja Vīsmāne, Tālvāldis Deksnis). Koncertērģelnieces diplomu ieguvusi Zvīdrijā, Pīteo Mūzīkas augstskolā, pie profesora Hansa Ūlas Eriksona (Hans-Ola Ericsson).

Ieguvusi balvu par Olivjē Mesīāna mūzīkas interpretāciju un 2. vietu starptautiskajā M. K. Čurļoņa konkursā Vīļņā (1991. un 1995. gadā) un 2.vietu un balvu par romantiskās mūzīkas interpretāciju Lahti starptautiskajā ērģeļu konkursā Somijā 1993. gadā.

Koncertējusi ne tikai daudzviet Eiropā, bet arī Japānā.

Mācījusi ērģeļspēli Latvījas Mūzīkas akadēmijā (1993-2005), Lēvstabrūkas (Lövstabrik) starptautiskajā ērģeļakadēmijā (1996-2006), Upsalas vasarasursos (2009, 2010).

Kaut arī uzskata, ka vīslabākais skolotājs ir pašas ērģeles, Līgīta Sneībe turpina regulāri piedalīties meistarklasēs unursos. Kā pati saka – lai papildīnātos, atjaunosotos, mainītos...

Pašreiz vīņa dzīvo Zvīdrijā, Esthammarā (Östhammar), kur paralēli koncertērģelnieces aktivitātēm strādā par baznīcas ērģelnieci un muzikālās dzīves vadītāju, organizējot koncertus, festivālus, kā arī aprūpējot draudzes deviņas ērģeles, tostarp brīnīšķīgus vēsturīskos instrumentus.

“Ligita Sneibe’s playing is characterized by a complete technical mastery and an unusually deep understanding of style. Her phrasing technique accentuates large lines, though without losing the value of small motifs. She possesses a magical aura and the ability to attract the public’s interest very naturally, as only the truly great artists can.” (Hans Hellsten)

The organist herself had the following to say about her work: “I like to collaborate with my peers and to reanimate what they have written. In this I see a magical link with the performing of music from the past: there is never a ready-made concept, never a ‘right version,’ and there are often mistakes in the score, which musicologists will argue about two hundred years from now. For me, it’s important to feel the composer’s personality and to burrow down to the core of the piece, to understand its meaning.”

In the field of contemporary music, Ligita has performed a series of concerts at the Riga Cathedral with music by Latvian composers, intended as their musical portraits. At the Visby Cathedral she performed a concert of organ music by international composers as part of the 2009 World Music Days, organized by the International Society for Contemporary Music.

Ligita Sneibe graduated from the Latvian Academy of Music, where she studied organ playing with Pēteris Sīpolnieks, Vija Vismane, and Tālivaldis Deksnis. She earned a concert organist’s diploma at the Swedish National College of Music in Piteå, where she studied with Professor Hans-Ola Ericsson. Sneibe won an award for interpreting the music of Olivier Messiaen, and placed second at the M. K. Čiurlionis Competition, in Vilnius, in 1991 and 1995. She also placed second, and won a prize for her performance of Romantic music, at the Lahti International Organ Competition, in Finland, in 1993.

She has performed concerts throughout Europe and in Japan.

Sneibe has taught organ performance at the Latvian Academy of Music (1993-2005), the Lövstabruk International Organ Academy 1996-2006, and summer courses in Uppsala (2009, 2010).

Though she believes that the best teacher is the organ itself, Sneibe continues to regularly participate in masterclasses and courses—“to perform my skills, to renew my knowledge, and to change...”

Ligita Sneibe currently lives in Östhammar, Sweden, where, in addition to her concert performances, she works as a church organist. She also organizes various concerts and festivals and tends to the congregation’s nine organs, including their marvelous historical instruments.

Ligita Sneibe

Rīgas Doma "Walcker" ērģeles • Walcker Organ at Riga Cathedral